

הירשלה, רנה (1905-1944)

(René Hirschler). רנה הראשי של סטרזבור (שטרסבורג), מראשי הסעד היהודי במשטר וישי. הי' נולד במרסי, בשנות ה-30 ערך את העיתון 'קדימה' והיה לדמות נערצת בין בני הנוער היהודי באלזס. כתב-העת ההוא, בשפה הצרפתית, תמך הן בציונות והן בהגברת מעורבות היהודים בחיי החברה בכלל.

הי' תרם רבות לארגון מערכת הסעד לאלפי היהודים מאלזס ומלורן, שעם פרוץ המלחמה בספטמבר 1939 נמלטו לדרום צרפת, וכן לאותם שהועברו לדרום בקיץ 1940. כמי שהיטיב להכיר את צורכיהם של הפליטים היהודים בדרום, האיץ הי' בישעיהו שוורץ, רנה הראשי של צרפת, לאחד את ארגוני הסעד היהודיים בארגון הגג CCOJA (Commission Centrale Des Organisations Juives D'Assistance). ב-30-31 באוקטובר 1940 הוקם הארגון ההוא, והי', שהיה לדמות מרכזית בו, קרא לראשי הקהילה ולחברים מן השורה ולהקדיש עצמם ליצירת גוף חזק ואפקטיווי לקראת הימים הקשים העומדים בפתח, ואולם, לא היה הד לקריאתו, ולמרות מאמציו היה CCOJA ארגון חסר חשיבות. בראשית 1942 הפנה הי' את מרצו להקמת ה-Aumônerie Général Israélite ('מוסד הצדקה היהודי הכללי'), והגוף ההוא עסק במרץ רב בסיוע ליהודים הנתונים במחנות מעצר צרפתיים בדרום צרפת. הי' הקים מערכת נרחבת של רבנים ואחרים שנסעו ממחנה למחנה, הקצו מקומות מגורים מסומנים, בתי-חולים וכדומה, והציעו סעד דתי וכול עזרה אפשרית אחרת. לא אחת נתעוררו חילוקי-דעות בין הי' ובין הקונסיסטוריה המרכזית של יהודי צרפת, שהיתה אחראית לפעולותיו וסייעה להן. הי' פעל לקידום מאמצי הסעד שלו בלי חת, עד כדי חריגה מהנחיותיו של הרב הראשי. פעילותו הנרחבת והתערבותו הנמרצת במעשי השלטונות גרמו לבסוף שיאסרוהו (22 בדצמבר 1943) ויגרשוהו לאושוויץ (3 בפברואר 1944). אשתו סימון, שותפתו לחיים ולפעילות גורשה עימו, ושם נספו שניהם.